

MECHELEN BEIAARDSCHOOL

Beknopte geschiedenis van de Mechelse Beiaardschool

De Beiaardschool wordt in 1922 opgericht te Mechelen als een beroepsopleiding voor titularis-beiaardiers. Tot in 1953 blijft dit instituut de enige opleiding voor dit instrument in de wereld. De inrichtende macht is een vereniging die nauwe banden onderhoudt met het stadsbestuur. De burgemeester is steevast voorzitter en verschillende raadsleden zetelen in het bestuur. De stad staat ook in voor de huisvesting. Van bij de aanvang is de Beiaardschool een internationaal instituut door de aanwezigheid van studenten uit verschillende landen.

De Beiaardschool start in een pand aan de Wollemarkt. Nadien verhuist ze naar het historisch gebouw van de Maan aan de Minderbroedersgang. Tijdens W.O.II gebruikt de Beiaardschool een huis in de Begijnenstraat, om nadien intrek te nemen in het Schipke op de hoek van de Merodestraat en de Sint-Jansstraat. Sedert oktober 2011 is de Beiaardschool gehuisvest in het voormalig klooster van Leliëndaal aan de Bruul.

De Beiaardschool wordt achtereenvolgens geleid door Jef Denyn (1922-1941), Staf Nees (1945-1965), Piet van den Broek (1965-1981) en Jo Haazen (1981-2010). Deze laatste wordt in 2010 opgevolgd door Koen Cosaert, de huidige directeur.

De leraars ontvangen hun loon vanaf 1955 van het Ministerie van Onderwijs. Sedert 1957 mag de school de titel “Koninklijk” dragen. Koningin Fabiola verleent in 1984 haar Hoge Bescherming. Drie jaar later gaat ze akkoord dat de Internationale Beiaardwedstrijd, die door de Beiaardschool wordt georganiseerd, naar haar wordt genoemd. Op haar beurt kent Koningin Mathilde in 2016 haar Hoge Bescherming toe aan de Beiaardschool.

In 2005 krijgt de Koninklijke Beiaardschool “Jef Denyn” een heel unieke plaats in het Vlaamse onderwijslandschap wanneer de Vlaamse regering in een besluit de rechtspositie en de organisatie van het onderwijs vastlegt. Sedertdien is de beiaardschool onderdeel van het Deeltijds Kunstonderwijs (DKO) met een gespecialiseerd leerplan. De Vlaamse overheid staat als derde betaler in voor de lonen van de leraars en kent een dotatie toe voor de jaarlijkse werkingsmiddelen.

De stad Mechelen wordt in 2008 inrichtende macht. In een convenant wordt de overdracht vastgelegd tussen de stad en de vzw Koninklijke Beiaardschool Jef Denyn. Sedertdien maakt de Beiaardschool samen met het Stedelijk Conservatorium en de Academie voor Beeldende Kunst deel uit van het Deeltijds Kunstonderwijs van de stad.

De vzw Koninklijke Beiaardschool Jef Denyn blijft na de overdracht bestaan als organisatie voor het onderricht en de verspreiding van de beiaardkunst in ons land en in de wereld, overeenkomstig de oorspronkelijke doelstellingen en statuten van 1922. De werking van de

vzw wordt mogelijk gemaakt door een jaarlijkse subsidie van de stad. Deze vzw functioneert verder als instrumentenfonds (aankoop van instrumenten) en als ondersteunende organisatie voor internationale projecten. Vandaag behartigt de vzw onder meer het organiseren van wedstrijden zoals de vijfjaarlijkse Internationale Beiaardwedstrijd Koningin Fabiola. Verder staat de vzw ook in voor het uitgeven van muziek en publicaties, het organiseren van congressen, symposia en onderwijsvormen die geen plaats vinden in het DKO (o.a. Masterclass, nascholing, muzikale vorming voor basisscholen). In samenwerking met de dienst Toerisme organiseert de vzw geleide bezoeken aan de Beiaardschool en aan de Sint-Romboutstoren georganiseerd waarbij leraars, gevorderde studenten en oud-studenten het publiek kennis laat maken met de wereld van de beiaard.

De Beiaardschool maakt deel uit van de Belgische beiaardcultuur, die in 2014 door UNESCO werd erkend als “best safeguarding practice” voor het immaterieel cultureel werelderfgoed.

In 2015 houdt de onderwijsinspectie een doorlichting van de Beiaardschool. De Beiaardschool ontvangt een gunstig advies, met uitzondering voor de toestand van het klaslokaal van de afdeling Leuven.

In 2016 voltooit de Koninklijke Beiaardschool vzw het project “Mobiële Beiaard Jef Denyn”. Met dit instrument wordt de beiaard in de concertzaal geïntroduceerd. Het instrument zal ook dagelijks als oefen- en lesinstrument gebruikt kunnen worden. Dit project werd gefinancierd via crowdfunding en met de steun van de Stad Mechelen.

De Beiaardschool vandaag.

Het lerarenkorps bestaat vandaag uit acht leraars, waarvan vier in een voltijds en vier leraars in deeltijds ambt. De lessen worden in vijf verschillende talen gegeven. Voor het schooljaar 2017-2018 zijn 58 leerlingen ingeschreven uit 11 verschillende landen. Een deel van de studenten volgt de lessen op regelmatige basis, zoals dit gebeurt in de muziekacademies. De anderen en dit zijn meestal studenten die uit het buitenland komen volgen de lessen geconcentreerd in bepaalde sessies. Wij noemen hen intensief pakket-studenten.

De Beiaardschool organiseert ook onderwijs in twee afdelingen: de afdeling Roeselare (West-Vlaanderen) en de afdeling Peer (Limburg). Deze afdelingen worden georganiseerd in samenwerking met de lokale stedelijke overheid, die instaat voor de infrastructuur en de accommodatie van de beiaardklas. Van 1984 tot 2017 bestond er ook een afdeling Leuven in de schoot van de K.U. Leuven. Wegens de slechte staat van het gebouw, eigendom van de K.U. Leuven, worden er vandaag geen lessen meer georganiseerd.

Naast de muziekpedagogie behoort ook de promotie van de beiaardkunst en de ontwikkeling ervan in binnen- en buitenland tot de kerntaken van de Koninklijke Beiaardschool “Jef Denyn”. Hierdoor speelt het instituut een belangrijke rol in het mondiaal verspreiden van de beiaard. De school werkt samen met organisaties en instituten in Australië, Groot-Brittannië, Frankrijk, Nederland, Portugal, Rusland en de Verenigde Staten. Op regelmatige basis worden workshops en masterclasses georganiseerd voor buitenlandse groepen van beiaardiers. Uniek in haar soort geniet de school vandaag dus een enorm internationaal aanzien. De Mechelse beiaardschool heeft een sleutelpositie als oudste en grootste beiaardopleiding ter wereld.

De Beiaardschool ook onderdeel uit van de hervorming van het Deeltijds Kunstonderwijs. Ondertussen werd door het departement Onderwijs bevestigd dat de Beiaardschool haar apart

en uniek statuut blijft behouden. De Vlaamse Beiaard Vereniging bereidt ondertussen in functie hiervan samen met het Agentschap voor Kwaliteitszorg in Onderwijs en Vorming het dossier van de beroepskwalificatie voor.

Op 26 januari 2018 wordt het nieuwe beiaardpaviljoen in de Sint-Mettetuin ingehuldigd. Het beiaardpaviljoen is een gezamenlijk project van het Sociaal Huis en Stad Mechelen. Het is een realisatie van Coordinat-ed bvba naar een ontwerp van *multidisciplinair ontwerp bureau Stramien cvba*. Het beiaardpaviljoen wordt de nieuwe thuishaven van de kamerbeiaard van de Beiaardschool. Dit drie ton zware instrument, dat ondertussen al vaak te horen was in Mechelen en daarbuiten, had nog geen vast onderkomen. De school krijgt er hiermee een les-, concert- en oefeninstrument bij.

De Beiaardschool in de toekomst

Het paviljoen in de Sinte-Mettetuin zal de mogelijkheid bieden om parkconcertjes te organiseren waarbij de beiaard samenspeelt met andere instrumenten en ensembles. Muzikale workshops met beiaard voor kinderen of muziektheater zijn nu ook mogelijk. Het instrument zal ook gebruikt worden door de stadsbeiaardier voor concerten op het grondgebied van Mechelen. Er zal ook een mogelijkheid zijn om het instrument te ontlenen voor concerten buiten Mechelen voor zo ver dit past in de activiteiten van de Beiaardschool.

In de toekomst vragen de torenbeiaarden van Mechelen bijzondere aandacht. Momenteel is slechts de concertbeiaard van de Romboutstoren in optimale staat. De historische beiaard van de Romboutstoren, de beiaard van het Hof van Busleyden en de kerkbeiaard van de Onze-Lieve-Vrouw-over-de-Dijle vragen dringend restauratie of renovatie. Door de slechte of minder goede staat van de beiaarden kan Mechelen zich moeilijker profileren als internationaal centrum van de beiaardkunst. In vergelijking met de stad Leuven, waar binnenkort vier beiaarden in optimale staat functioneren, maakt de toestand in Mechelen geen goede indruk. Bovendien kan de Beiaardschool deze instrumenten ook niet inschakelen in de schoolwerking. Een betere toestand zou zorgen voor een bredere spreiding van de lessen en de oefenmomenten over de verschillende beiaarden. Er zijn al gesprekken gevoerd met de kerkfabriek van Onze-Lieve-Vrouw-over-de-Dijle over een mogelijk engagement van de stad in de renovatie van de kerkbeiaard. De kerkfabriek is nog steeds bereid om deze gesprekken verder te zetten.